

joratsgodserne. Lovforslaget § 5 foreskriver nemlig, saaledes som den nu foreligger, at der ved Majoratsbaandets Afløsning kan paalægges Majoratets forskjellige Dele Forpligtelser, som skulle opfylde de Forpligtelser, der tidligere have hvilet paa Majoratet; det forudsættes endvidere i Lovforslaget, at disse Forpligtelser kunne fordeles paa Hovedgaardene og paa Bøndergodset, og endelig forudsættes det, at der kan finde en uforholdsmæssig Fordeling af disse Forpligtelser Sted. I saa Tilfælde foreslaar Lovforslaget, at Justitsministeren skal afgjøre, hvorledes disse Forpligtelser skulle deles, og hvor stor en Del af dem der skal falde paa hver Del af Majoratet, paa Hovedgaardene og paa Bøndergodset. Udvalget har ikke anset dette Forslag for at være tilstrækkelig beskyttende for Bøndergodset, og det har derfor ved Ændringsforslaget under Nr. 4 søgt at raade Bod derpaa. Dette Forslag gaar da ud paa, at der ved Paalæg af saadanne Forpligtelser paa Bøndergodset skal finde en Burdering Sted ifølge de Regler om Burdering, som ere foreskrevne længere hen i Lovforslaget nemlig i dets §§ 11—13, og at der ikke kan paalægges Fæstestederne nogen højere Forpligtelse end indtil $\frac{3}{4}$ af den Værdi, som Fæstestederne tillægges ved den omtalte Burdering. Jeg skal for Diebliffet ikke yttre mig om den Maade, hvorpaa denne Burdering skal tilveiebringes; jeg vil tilbageholde mine Ytringer om Burderingsmaaden, indtil vi naae til §§ 11, 12 og 13; men Udvalget mener, at det Forslag, vi her have stillet, er aldeles nødvendigt for at friholde de Dele af Fæstegodset, der blive tilbage, for Overbebyrdelse. Det vil utvivlsomt være saa, at det ved Paalæg af Pantefordringer eller andre staaende reelle Forpligtelser paa Bøndergodset vil være vanskeliggere for Ejerne at sælge og for Fæsterne at købe, og i Kraft af den Regel, at denne Lovs specielle Indhold ikke skal kunne besværliggjøre den Udgang for Fæstegodsets Overgang til Selvejendom, som er aabnet i 1854, tror derfor Flertallet i Udvalget, at der maa sikkes Fæstebondestanden et saadant Forhold imellem Byrderne og Værdien som det, Flertallet har foreslaaet. Naar vi have valgt $\frac{3}{4}$ af den udfundne Værdi af Fæstegodset, er dette Tal

kommet frem i Medfør af Loven af 1870, hvori der særlig for Majoratsfæstegodset er fastsat, at der af Majoratets Midler deri kan blive indstaaende $\frac{3}{4}$ af Salgssummen, ikke af Burderingsbeløbet efter almindelig Taxation. — Der er dernæst et andet Forhold, som fremtræder ved det solgte Bøndergodset, og til hvilket Flertallet mener, at der bør tages Hensyn. Naar Majoratsbaandet afløses paa et Majorat, vil der, forsaavidt der har fundet Salg af Bøndergodset Sted, findes Obligationer med Panteret i det bortsolgte Bøndergodset; men naar Majoratet frigjøres, ville disse Obligationer kunne gaa ud af Majoratsbaandet og saaledes paa en Maade ogsaa blive til fri Eiendom, til en Bæve i Handel og Wandel. Det har nu viist sig, at det er blevet en staaende Regel, at de i de solgte Fæstesteder indstaaende Prioriteter paa Majoratsgodserne overgaa fra Eier til Eier, og saaledes er Stillingen bleven betydelig lettere for Besidderne; men dersom Lovforslaget vedtages uforandret i den foreliggende Skikkelse, ville disse Pantobligationer, som ere udstedte af tidligere Fæstere, kunne blive opsagte og komme i Handel og Wandel uden videre Varsel, hvorved der vil blive dannet et nyt Forhold, forskjelligt fra det, der hidtil har fundet Sted paa disse Godser. For at vedligeholde den bestaaende Tilstand foreslaar nu Udvalget, at disse Obligationer skulle forsynes med en Paategning om Uopstigelighed i et vist Antal Aar, forsaavidt Fæstetstedet bliver i Familiens Besiddelse, dog saaledes, at der ved Eierskifte indenfor Familiens Grændser afdrages visse Beløb. Det er det Ændringsforslag, der findes under Nr. 5. Naar vi have foreslaaet 30 Aar som Uopstigelighedstidsrum, er det et Forslag, som meget vel kan forandres, men den hele Grundtanke, som er fremsat i dette Ændringsforslag, fastholder Flertallet paa det Allerbestemteste. Jeg har før tilladt mig at bemærke, at der efter Ministerialtidsenden er solgt Bøndergodset paa Majoraterne for 23 Millioner Rd., og altsaa indstaar der i det bortsolgte Bøndergodset en meget betydelig Kapital, som hviler paa de enkelte Selvejere. For Mange er Kapitalen vel ikke stor, men dens Opstivelse vilde dog kunne volde stor Be-